

ERŐS VÁR

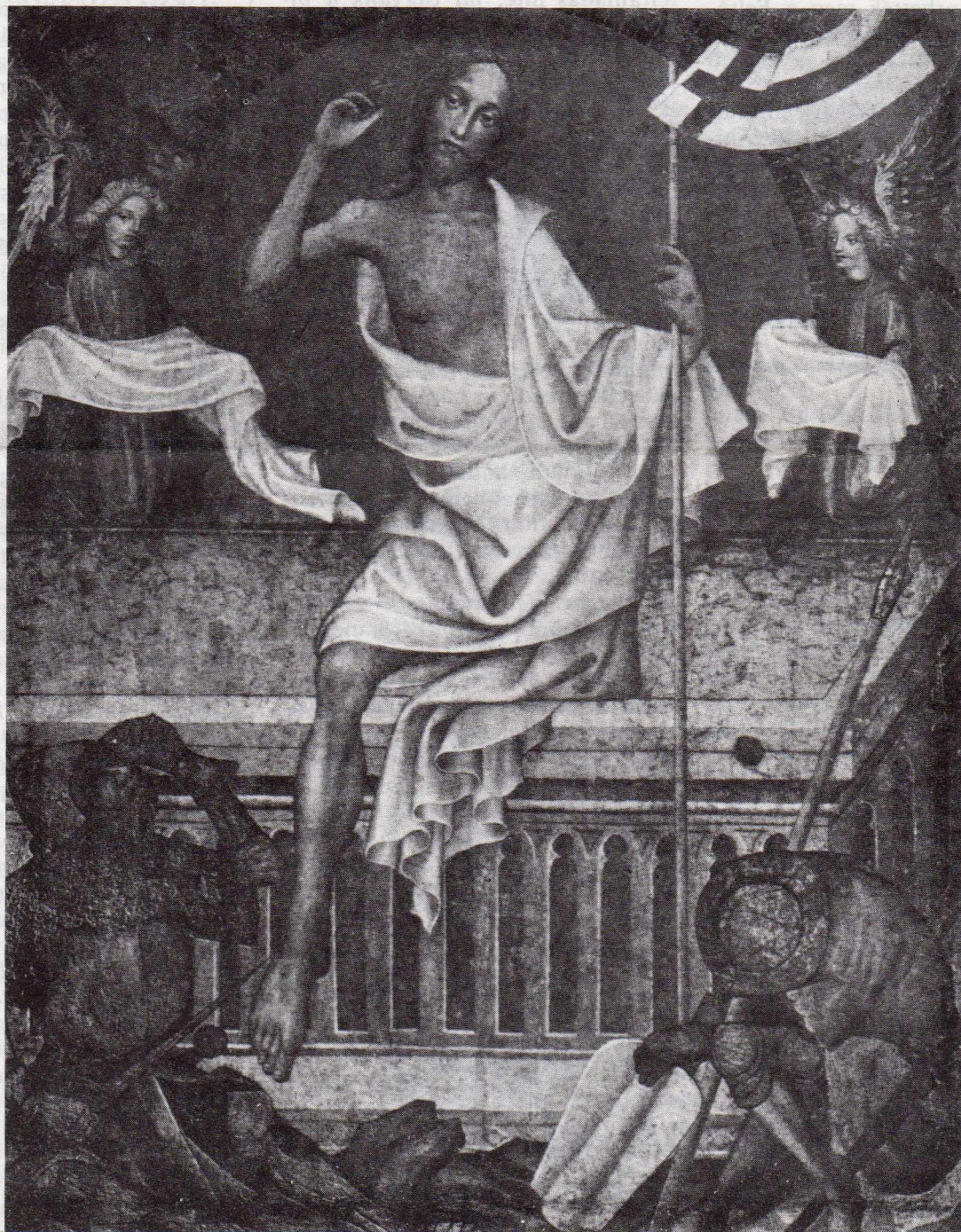

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

49. ÉVFOLYAM

1983. ÁPRILIS

2. SZÁM

Kolozsvári Tamás: Feltámadás

Mi vagyunk bizonyágai, hogy Krisztus feltámadott

FELTÁMADOTT AZ ÚR BIZONNYAL! – így hangzott a híradás Jeruzsálemtől elkezdve, bejárva az egész világot. Amerre ez a hír járt, mindenütt újabb és újabb bizonyágok születtek Isten Lelkétől. Emberek, akik nem az üres jeruzsálemi sír mellett állva tudták meg: Nincsen itt, mert feltámadott. Keresztyének, akik nem ettek és nem ittak együtt Ővele feltámadás után, akik nem érinthették meg a Feltámadott testén a szegek helyét, akik nem a Genezáret tavánál egyenesen a Mestertől kapták a parancsot: Legeltesd az én bárányaimat, elindultak, hogy a feltámadás hitével bizonyágot tegyenek a Feltámadott-ról.

Ma ugyanígy jár a hír gyülekezetéről-gyülekezetre, ugyanígy hangzik a Feltámadott bizonyágainak szava, s a bizonyágtételek nyomán a hitből fakadó kiáltás: Feltámadott

az Úr bizonynyal! Az evangélium, mint Istennek hatalma, szíveket hódít meg, hitből hitre vezet. Ma is vannak a Feltámadottnak bizonyágai s éppen mi, ma élő keresztyének, akik számára erő és hatalom a

feltámadás hite, *mi vagyunk a bizonyágai, hogy Krisztus feltámadott.*

A kérdés csak ez: *miféle erő rejlik Krisztus feltámadásában, ami elindíthat bennünket a Feltámadott bizonyágaiként?*

KRISZTUS FELTÁMADÁSA mindenekelőtt bünt és halált *legyőző erő*. Ő nem maradt a sírban, *legyőzte a halál hatalmát*, úrrá lett a poklon, ördög s világ minden gonoszágát megítélte. Akit emberek akartak megítélni, az *bírójává lett élőknek és holtaknak*. A papifejedelmek Őt akarták elveszíteni hamis tanúk vallomása alapján s most kiderült, hogy ők fognak egyszer ítélőszéke elé kerülni. Valami hallatlanul nagy *legyőző erő* van ebben: az, akit holtak hittek, nincs a halottak között, hanem feltámadott és megítélte a bünt.

Krisztus feltámadása azonban nemcsak *legyőző erő*, hanem *új életre felemelő erő* is. Legyőzi a szomorúságot s örömet ad, legyőzi a félelmet s bátorsággal ruház fel, legyőzi a reménytelenséget s reményt ébreszt. Jézus tanítványai a nagypénteki események után szomorúan, csüggedten mondogatják: Pedig mi azt reméltük... De most... Vége mindennek... Szárnyukszegetten, bátoratlanul állnak s nem merik elkezdni a munkát, amire a Mester

elhívta őket. Pedig tudják, hogy a tanítvány erőit is kap szolgálatának elvégzésére, mégsem indulnak addig, amíg a Feltámadott újra el nem küldi őket s Szentlelkének ajándékozásával le nem győzi szomorúságukat, félelmüket s reménytelenségüket.

KRISZTUS FELTÁMADÁSÁNAK EREJE *legyőzi emberi elképzeléseinket is*. Ezt éppen Krisztus halála és feltámadása bizonyítja hatalmasan. Isten megváltásunkra ezt a különös utat választotta: Egyszülöttjének halála és feltámadása által akart nekünk örök életet szerezni. És noha Izráel népe azt gondolta, hogy a Messiás csak hozzá küldetett, Isten mégis az egész világot kívánta általa megváltani. Péternek is el kell menni a pogány Kornéliuszhoz és meg kell állapítania: Bizonyyal látom, hogy *nem személyválogató az Isten*, hanem minden nemzetben kedves Őelőtte, aki Őt féli és igazságot cselekszik.

Krisztus feltámadásában a megbizonyosodás ereje is benne rejlik. A feltámadás ténye pontot tesz a megváltás munkájának végére. Elvégeztetett! Most már bizonyos, amiről "a próféták mind bizonyágot tesznek, hogy *bűneink bocsánatát veszi az Ő neve által mindenki, aki hiszen Őbenne*". Senki sem kételkedhet benne. Jézus feltámadása a pecsét a velünk való új szövetségkötés okmányán.

A FELTÁMADÁS EREJE *felemeli tekintetünket embertársaink meglátására*. Isten békességet hirdet Jézus Krisztus által az egész világnak. Ő mindeneknek Ura! Így nekünk minden embertársunk velünk egyenlő jogú, Isten előtt egyenlő értékű s egyenlő felelősségű társunk a munkában s a békességszerzésben.

A Feltámadott a keresztyén embert ezért emeli fel a Róla való bizonyágtevés szolgálatának méltóságára. Egyenesen megparancsolja, hogy "hirdessük a népnek és tegyünk bizonyágot" a feltámadás erejével, hogy Jézus, aki legyőzte a halál hatalmát s bírójává lett élőknek és holtaknak, mindenkinek békességet hirdet. Bűnbocsánatot ad és egymás segítésére, közös munkára, békességben együttélésre indít.

Vető Béla

AZ OLAJFÁK HEGYÉN

Egyedül volt az Olajfák-hegyén,
a tanítványok mind elmaradtak,
az órák ólmos lábán haladtak,
virrasztott, hiszen nem volt már remény,

mert súlyos volt és hallgatott az éj,
az ima szavai elapadtak,
mikor föltárja titkait a mély
van-e ereje még a szavaknak?

A tanítványok még rég aludtak,
homlokára árnyékok hulltak,
hogy véres harmat szállt a földre le.

Az égi jelet mégis meglátta,
elkövetkezett az ő órája,
s már csak a bánat virrasztott vele.

Németh Ernő

NINCSEN ITT MERT FELTÁMADOTT

AZ ÉLŐ KRISZTUSBAN ÁLDOTT HÚSVÉTOT KÍVÁN

a Szerkesztőség

(I.) "BUDAPEST 1984" elé LUNDBÓL INDULT EL

Mikor az Evangélikus (Lutheránus) Világszövetség 1984 nyarán világyűlést tart Budapesten, immár hetedszer találkoznak a világ evangélikusságának képviselői. Az Erős Vár hasábjain cikksorozatban kívánjuk ismertetni a világszövetség munkáját s a budapesti találkozó előkészületeit.

SORRENDENBEN UTOLSÓ

A sok nemzetközi felekezeti szervezet között az Evangélikus Világszövetség kor tekintetében meglehetősen késői jelenség. Az anglikánok már 1867-ben megalakították az egész világot átfogó szervezetüket, a reformátusok (presbiteriánusok) 1875-ben, a metodisták 1881-ben, a baptisták 1905-ben. A lutheránusok viszont csak az első világháború után kezdtek szervezkedni, s világszövetségük mai formájában csak 1947-ben alakult meg.

Kor tekintetében tehát "lemaradt" az EVSZ. De tevékenység és hatásos működés tekintetében alighanem felülmúlja a fent említett szervezetek legtöbbszörét. Ez valószínűleg azzal függ össze, hogy a 2. világháború utáni lutheránus egységtörekvések elsődleges célja az volt, hogy segítséget kapjanak azok a testvéregyházak, melyek a háborúban legtöbbet szenvedtek. Már a háború alatt nagy segítséget adtak az amerikai lutheránus egyházak az "elárvult misszióknak": azoknak a missziói területeknek, melyeket el kellett hagyni az európai misszionáriusok a háborús események miatt, de amelyekre segítséget lehetett juttatni pl. Amerikából, anyagi támogatás és személyzet kiküldése formájában. A háború után pedig az európai egyházak újjáépítési munkájába erőteljesen kapcsolódtak be azok az egyházak, melyeket nem sújtott hasonló mértékben a háború.

LUTHERÁNUS EGYSÉG FELÉ

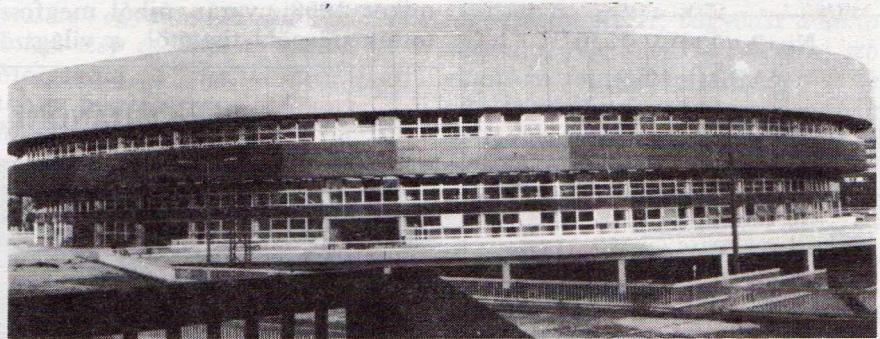
Ilyen körülmények között ült össze az EVSZ alapító közgyűlése a svédországi Lundban 1947 nyarán. 22 ország 49 evangélikus egyházának 184 kiküldöttje indította el azt a dinamikus folyamatot, melynek következő mérföldköve a budapesti nagygyűlés lesz.

Egymás anyagi megsegítése csak első lépés volt a lutheránus egység felé. Meglepetéssel fedezték fel a világ különböző tájáról összegyűlt evangélikusok, hogy hitkérdésekben, istentiszteletükben, sőt kegyességi formákban is mily sok közös vonás van közöttük a nyelvi különbözőség ellenére is. A következő világyűléseken, Hannoverben 1952-ben és Min-

osztálynak az érdeme, melynek élén 1952-től egész 1964-ig honfitársunk dr. Vajta Vilmos állt.

ÖKUMENIKUS FELELŐSSÉG

Az 1960-as években világszerte a *szociáletikai* kérdések kerültek előtérbe a nemzetközi egyházi szervezetekben. A következő világyűlésen, mely 1963-ban Helsinkiben folyt le,

Az új budapesti Sportcsarnok, az Evangélikus Világszövetség 1984-ben esedékes 7. világyűlésének a színhelye.

neapolisban 1957-ben már ezek a vonások is előtérben voltak. Az EVSZ egyik vezetője néhány év múltán már így foglalta össze ezt a fejlődést: "Lundban megtanultuk, hogy egymáson *segítenünk* kell, Hannoverben megtanultunk együtt *imádkozni*, Minneapolisban megtanultunk együtt *gondolkozni*". Nem titok, hogy ez utóbbi vonás előtérbe kerülése éppen annak a teológiai

még halk volt ez a hang, de 1970-ben a franciaországi Evianban, mely az 5. világyűlés színhelye volt, már teljes erővel jelentkezett. Akkorra már egyre nagyobb jelentőséget kaptak a "*harmadik világ*" képviselői, mind számbeli képviseletük, mind teológiai mondanivalójuk miatt. Természetes fejlődés eredménye volt hát, hogy a tanzániai Dar-es-Salaamban tartott 6. világyűlésen 1977-ben a 3. világból kapott elnököt a világszövetség Josiah Kibira püspök személyében.

Közben a II. vatikáni zsinat nyomán új erővel lépett előtérbe az *ökumenikus munka*, melyben most már a római katolikus egyház is aktív partner lett. Dar-es-Salaamban már azt vitatták, melyik ökumenikus "modell" az, amely legjobban megfelel a Szentírásról tájékozódó lutheránusság alapállásának. A norvég Aarflot püspök előadása nyomán a "kiengesztelődött sokféleség" álláspontja jutott leginkább érvényre.

MAGYAR ÚTTÖRŐ

Jelentős esemény volt magyar szempontból, hogy a lundban alapított 1947-ben Ordass Lajos püspököt a végrehajtó bizottság tagjává s a világszövetség egyik alelnökévé

ERŐS VÁR

AMÉRIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

ERŐS VÁR (USPS 178560) is published bi-monthly (February, April, June, August, October, December) for \$3 per year by the Hungarian Conference—Lutheran Church in America, 9715 Lake Avenue, Cleveland, OH 44102. Second-class postage paid at Cleveland, OH. POSTMASTER: Send Address changes (Form 3579) to

ERŐS VÁR

P. O. Box 02148, Cleveland, OH 44102

No. 2. (224) Vol. 49.
APRIL 1983

A "Lutheran Church in America"
Magyar Konferenciájának lapja.

Szerkesztő és kiadó:

Juhász Imre

Munkatársak:

a magyar evangélikus lelkészek.

FONTOS!

Minden szerkesztőségi anyag, kézirat, gyülekezeti hír, úgyszintén a lappal kapcsolatos minden levelezés, előfizetés és adomány erre a címre küldendő:

"ERŐS VÁR"

P. O. BOX 02148

CLEVELAND, OH 44102

Az "ERŐS VÁR" előfizetési díja belföldön egy évre 3 dollár. Kanadában és egyéb külföldön évi 4 US dollár, vagy 5 kanadai dollár.

Be nem jelentett címváltozás esetén a posta a kézbesíthetetlen újságot megsemmisíti, a kiadóhivatalnak pedig külön portót kell fizetnie. Erre a költségre különösen nem-előfizetők, késedelmező előfizetők, vagy többéves hátralékban lévők esetében nehéz fedezetet találni.

Ezért kérjük olvasóinkat, hogy minden esetben pontosan adják meg címüket a "Zip Code" szám feltüntetésével együtt! Az újságot "zip code" szám nélkül nem kézbesíti a posta. Címközlésnél tüntessék fel az utca megjelölését is, pl.: St., Rd., Ave. Ugyanis egyes postai zónákban azonos nevű utcákat csak így lehet megkülönböztetni.

Printed by

Classic Printing Corporation

9527 Madison Ave., Cleveland, Ohio 44102

választották. Ezzel bekerülhetett volna a magyar evangélikusság a világ evangélikusságának lüktető vérkeringésébe, — ha a magyarországi politikai események, Ordass Lajos bebörtönzése és egyházának ellene indított fegyelmi eljárása ezt nem tette volna lehetetlenné. 1957-ben Minneapolisban újból részt vehetett a 3. világgyűlésen, s itt *másodszor is* alelnökké választották, mégpedig ezalkalommal *első alelnökké*. Ilyen megtiszteltetés eddig más egyházi embernek nem jutott még részül. De mikor 1958 nyarán újból megfosztották püspöki tisztétől, a világszö-

vetségi alelnöki tisztét sem gyakorolhatta.

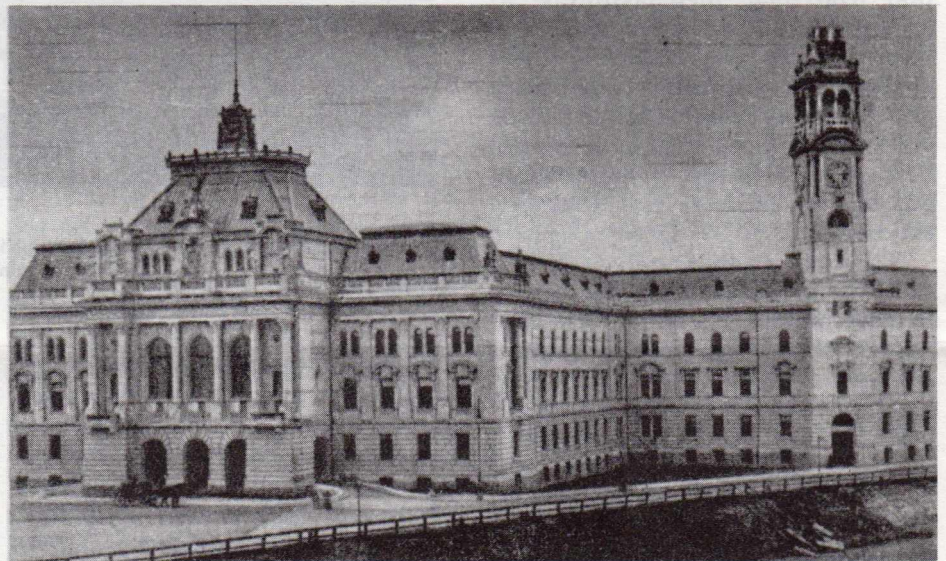
Ordass Lajos a lutheránus egység úttörői közé számít, s az ő szolgálata nyomán figyelt fel a világ evangélikussága a Magyarországi Evangélikus Egyházra is.

A hetedik lutheránus világgyűlés alkalmával először ülnek össze tanácskozássra a világ evangélikusságának képviselői a "második világban" a vasfüggöny mögött.

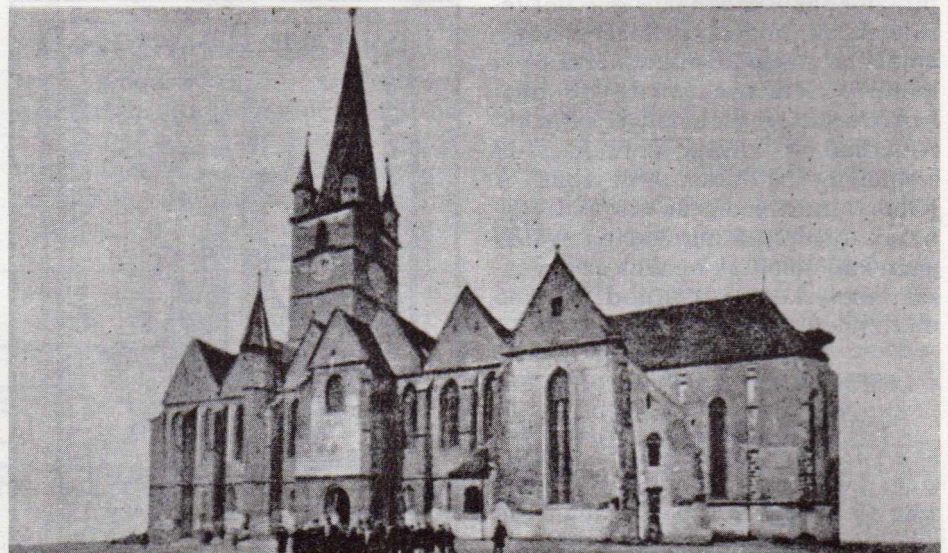
Az Erős Vár következő számaiban visszatérünk a világgyűlés témájára és "Budapest 1984" várható jelentőségére.

Terray László

TRIANONI EMLÉKEZTETŐ

A trianoni béke egyik kirívó igazságtalansága, hogy Nagyváradot, ezt a színmagyar várost, Bihar vármegye székhelyét román fennhatóság alá kényszerítette. Képünkön a szép városháza látható.

Román megszállás alatt van Nagyszeben, Szeben vármegye székhelye, mely a Szeben patak mellett egy fensíkon fekszik. A Vöröstorony-szoros bejáratának öre, ez adja kereskedelmi jelentőségét. Képünk a 13. századi evangélikus templomot ábrázolja.

GYARMATHY IRÉN:

KÉT MEGHÍVÓ

Egyszerre érkezett, egy napra szól mind a két meghívó. Mindkettőt igaz jóbarát küldte. Az egyik örömről, a másik bánatról értesít. Az egyik mottója így szól: "Jó érezni, hogy szeretlek... és érezni, hogy szép veled és csak veled teljes az élet". A másik mottója: Emléke szívemben örökké élni fog! Az egyik a templomba hív házasságkötésre, a másik a temetőbe, ahol örök nyugalomra helyezik azt, akit a legjobban szeretett.

Indulás — búcsúzás. Élet — halál. Mind a kettőt értem, mind a kettőt átéltem.

Keressük a szót, hogy együttérzésünkről írjunk. Örömben is, bánatban is. Mert emlékszünk, milyen túláradó öröm töltötte be szívünket, amikor egy tulajdonképpen ismeretlen ember oldalán elindultunk az életbe, amely ugyanúgy ismeretlen volt még számunkra és mekkora volt bánatunk, amikor utolsó útjára kísértük azt, akihez egy élet öröme, bánata kapcsolódott. Melyik érzés volt erősebb bennünk? Az öröm vagy a bánat? Vagy egyforma erős volt mind a kettő, hiszen kiegészítik egymást. Ifjúkor lelkesedése és megszenvedett életbölcesség is?

Válaszra vár a két meghívó. ...örömmel tudatjuk... hogy csak veled teljes az élet, ...fájdalommal tudatjuk... hogy örök nyugalomra helyezzük. Nézzem a meghívókat. Az egyik karikagyűrűket egy rózsaszál fűz össze, a másikon fekete kereszt van.

Önkéntelenül is az előbbi után nyúlok először. Mi ez bennem? Életigenlés, az örök újrakezdés ereje, az örök bizakodás reménye, az életet fel-nem-adás hite, a megújulás vágya, az ifjúság nagy szeretete, a mindennapi halálok tagadása, a meg nem alkuvók újrakezdése. Már jönnek is szavak belőlem: türelem, megértés, megbocsátás, elnézés, elfogadás örömben, bánatban, egészségben, betegségben, és nagy-nagy szeretet mindig, mindenkor. Ezeket a szavakat fűzöm ünnepi csokorba, mert ezektől lesz teljes az élet.

Boldog vagyok, hogy egymásra tállatok, boldog vagyok, csak kérlek, az előbbiekre vigyázzatok, mert a lélek olyan, mint a kínai porcelán, csodálatosan szép, ha hozzáérsz da-

lol a hangja, de csak koccintsd meg kissé erősebben, ezer darabra hullik szét... Kezedbe szeded a tört darabokat, és elcsodálkozol rajta, hogy milyen törekenyen vékony. Szinte nem érted, hogy sosem vetted észre, hogy ilyen vékony, ilyen könnyen eltörhet. Próbálsz összerakni, de már nem illik össze a sok cserép. De ti ne féljétek, tiveletek ilyen soha... csak szeressétek egymást, és valóban csak vele lesz szép és teljes az élet.

Megfogom a másik meghívót, amelyen fekete kereszt van.

Megint elment valaki, akit nagyon szerettem, megint magányos lett egy asszony, aki földi mércével mérve nem érdemli ezt... de ki meri mondani, hogy ismeri Isten akaratát, ki meri felemelni szavát, mellét verdes-

Új könyvek

ORDASS LAJOS: *Válogatott írások* — összeállította és az utószót írta: Szépfalusi István. Az Európai Prot. Magyar Szabadegyetem kiadása. 414 oldal. Fűzve 49. —, kötve 55. — svájci frank. Megrendelhető: István Szépfalusi, Capistrangasse 2/15, A-1060 Wien, Austria.

HAJNAL LÁSZLÓ GÁBOR: "Csak a reggelek borzalmasak..." — A Katolikus Magyarok Vasárnapja és a Nemzetőr közös kiadása. 158 oldal. Ára 12 dollár. Kapható a KMV címen és magyar könyvesboltokban.

FÁY FERENC: *Összegyűjtött versei* — 668 oldal. \$30.00 plusz portó. Megrendelhető: István Fáy, 672 Clare Avenue, Welland ON L3C 3C1, Canada.

ESZTERHÁS ISTVÁN: *Eltékozolt fiak* — 408 oldal, \$18.00. Kapható magyar könyvesboltokban, vagy a szerző címén: 2602 Queens-ton Road, Cleveland Heights, OH 44118.

ATTILA SIMONTSITS: *The Last Battle for St. Stephen's Crown* (Az utolsó harc Szent István koronájáért) — angolnyelvű dokumentum. 1,100 oldal, kötve \$30.00 plusz \$3.00 portó. Kapható a szerzőnél: 4118 Ridge Road, Apt. 6, Cleveland OH 44144.

A fent felsorolt könyvek ismertetésére még visszatérünk.

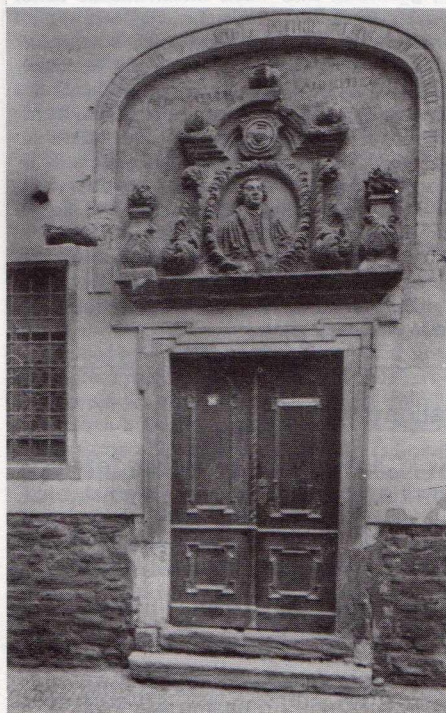
ve világgá kiáltani egyedülnek hitt fájdalmát? Miért kövesül a gyászba, amikor egy életen át hitte és vallotta, hogy van feltámadás?

Jönnek majd napok és velük együtt csöndesül a szív fájdalma. Jön a nagy Idő, tarisznyájában roppant gyógyír: a lassú feledés, az előremutatás, a kötelezettségek követelése, az élet jogai, jönnek majd a pillanatok, amelyek már egy kicsinyke örömet, mosolyt hoznak, jön egy pillanat, amikor úgy érzed, Isten keze megsímogatott és lassan szeretni fogod ezt a Kezet, vágyódsz a simogatására, feléje nyúlsz imában, szogálatban, mások szeretésében és segítségében. És jönnek majd napok, amikor szívedből kihajt egy csöpp kis ág, az élet fájának egy késői kis zöldje, amely megtanulta már, hogy örömből lehet bánat, de bánatból is öröm, betegségből is gyógyulás és halálból feltámadás.

Nézz körül, hány baráti kéz nyúl feléd igaz jószándékkal, fogadd el, kérlek, add meg nekik a segítség örömet, hogy ők is boldogok legyenek általa.

A két meghívóra elment a válasz. Áldj meg Uram, minden emberi jószándékot, amely örömet sokasítani, bánatot enyhíteni akar.

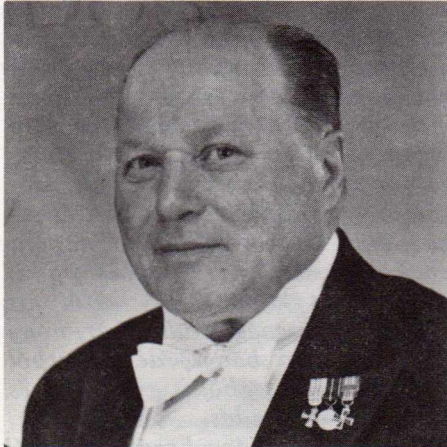
Luther emlékévé

Luther eislebeni szülőházának kapuja.

FINNORSZÁGI LEVÉL

A finn magyar testvéri kapcsolatok lelkes szószólója dr. Molnár Rudolf evangélikus lelkész. Az 1941/44-es második finn–szovjet háború idején mint ösztöndíjas tanult Finnországban. Ezt budapesti és monori lelkészi szolgálat követte 1957-ig, amikor a magyar nyelv és irodalom tanára lett a turkui és a tamperei egyetemen. Ezzel párhuz-

mosan finn lelkészi munkát is végzett. Finnországban megjelent művei közül legjelentősebb a magyar bibliafordítások történetéről írt könyve. Finn feleségével, Elmivel Magyarországon 1944 és 1957 között "átéltünk mindent, amit Isten reánk mért, hogy közelebb jussunk Hozzá!" Nemrégiben két hétig az Egyesült Államokban voltak, hogy a jelenleg itt tartózkodó kutató-orvos fiukat meglátogassák.

*

Észak hangjaként küldök tudósítást olvasóink számára. Mivel már két éve nyugdíjban élek, az időszerűség felmérése kissé elmosódik az ilyen korban és állapotban. Ezért a levélformát választva, gondolom nem válok időszerűtlenné akkor sem, ha ez az írás jó félév múlva, vagy még később kerül az olvasók kezébe. Dehát inkább a tárgyra!

Az elmúlt nyár különösen szép volt és eseményekben gazdag. Szép azért, mert igazi kánikulás nyár volt 28–30 fokos hőmérséklettel, ami itt ritkán van, aztán azért is, mert több atyánkfival találkozhattunk, köztük az olvasóink előtt is jól ismert Szigethy Sándorral, az India-cikkek írójával. Feleségem egy interjút is készített vele, mely a finn Herattaja (Ébresztő) újságban jelent meg. Ebben a cikkben írja párom Sándor barátunkról többek között, hogy ő két gépet használ és vezet: repülőgépet és biciklit, de e kettő között nem hajlandó mást használni.

Vallomás

Oly jó, hogy *érezem*: kezemben kezedsz.
Követ a léptem: elmegegyek Veled!

Oly jó, hogy *értem*, mit ajkad beszél.
Hallgatok Rád, és nem érhet veszély.

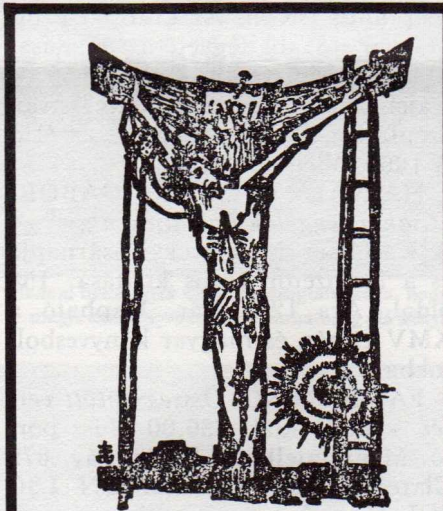
Oly jó, hogy *látom*: Golgota hegyén
lettem a Tiéd, lettél az enyém!

Oly jó, hogy *hiszem*: megmosott véred.
Te vagy nekem a Feltámadás, Élet!

Palotai Gyula

A finn nyár azért is gazdag volt, mert valamennyi ébredési mozgalom megrendezte szokásos nyári konferenciáját több tízezerre menő résztvevővel. Az előző évben Sándor barátunkkal az "imádkozók" konferenciáján vettünk részt. Most, a "felébredtek" nyári ünnepén lehettünk jelen. Igazában ez a levelem lényege.

A konferencia főprédikátora a korombeli Osmo Alaja volt, a mikkeli egyházkerület nyugdíjas püspöke. Beszéde alapja Máté evangéliumának az a része volt, ahol Jézus megkérdezi tanítványait, hogy kinek mondják őt az emberek (Mt 16:13-19). Kissé szabad fordításban így is idézhetném a püspököt: mit mondanak az emberek róla. Így vonta egyre szorosabbra a kört a következő mondatban: mit szólnak az emberek mindehhez? Egyre égetőbbé vált a kérdés, mikor a fejtegetés során azt hallhattuk, hogy napjainkban majdnem mindenütt függetlenítjük magunkat attól, hogy mit szólnak dolgainkhoz az atyafiak, a szomszédok, a barátok, az idegenek. Államban, egyházban, családban egy-egy "hivatása magasztán" álló elhatároz valamit anélkül, hogy megkérdezné, sőt csak rágondolna arra, hogy mit szólnak a többiek mindehhez. Ha nem is lehet hitünk alapja az emberek véleménye, ha megigazulásunk nem is függ az emberek hozzászólásától, vajjon nincs-e igaza a püspöknek, mikor a szabadosság elve alapján fittyet hányunk arra, hogyan is vélekednek dolgainkról az emberek.

NAGYPÉNTEKEN

Hallod-é az ütéseket?

Most verik be a szegeket.

— Hallom, hallom, s olyan mintha a szívemen át hasítana.

Látod-é? Már áll a keresztszék,
a gyötört kéz s láb vért ereszt.

— Látom, látom, s nekem olyan:
szívemből jön a vérfolyam.

Hogyha mindez szíven sebez,
tudod-é, hogy mért esett ez?

— Tudom, tudom: én helyettem,
én miattam, én érettem.

Kónya Sándor

Levellem második része biztosan akkor is aktuális lesz, amikor megjelenik, mert arról szeretnék néhány szót írni, mint fogadatlán prókátort, amit a világ "finnezésnek" (finlandisieren) mond. Finn atyánkfiai nem különösen örülnek ennek a kifejezésnek, s ha bár ezt ők számtalanszor kijelentették, "az emberek" mit sem törődve, továbbra is használják akkor, amikor a finnek viszonyát a Szovjetunióhoz, keleti nagy szomszédjukhoz akarják vázolni, vagy felmérni. Csak mellékesen nem lehetne ugyanígy dánizálásnak, norvégizálásnak, vagy esetleg németezésnek nevezni ezt a viszonyt, amit az előbb nevezett népek "nagy" szövetségesükhöz vagy szövetségeseikhez képviselnek kényes és nem kevésbé kényes kérdésekben. Vajjon nem kellene megismételni Jézus kérdését: És mit szólnak ehhez az emberek, a többi népek emberei, tagjai, mikor fittyet hánynak ezek az amazok véleményére?

Ezzel a levéllel köszönt kedves mindnyájatokat atyátokfia

Molnár Rudolf

Március 15-i nemzeti ünnepünk alkalmából a clevelandi városaházán Voinovich polgármester ünnepélyes fogadást rendezett a magyar kolónia vezetőinek részvételével. Ez alkalommal mondta el lapunk szerkesztője angolul az alábbi imádságot, melyet fordításban közlünk.

Örökkelvő Atyánk, a teremtett mindenség Ura!

Ezekben a bőjti napokban szent Fiad szenvedésére és áldozatára emlékezünk, aki életét adta, hogy nekünk életünk legyen. Tégy minket a te szereteted hordozóivá az egész emberiség felé, hogy üdvösséged jóhírért a föld minden népe meghallhassa.

Emlékeztünkbe idézve azt a dicsőséges márciusi napot, amikor 135 esztendeje ősapáink felkeltek az elnyomás ellen a magyar nemzet szabadsága és függetlensége védelmében: néked köszönjük példájukat, mely arra tanít, hogy a reánk bízott drága örökséget, a szabadság magasztos eszményét magánál az életnél is többre becsüljük.

Bocsásd meg nekünk, Istenünk, ha néha keserűséggel gondolkodunk arra, hogy történelmünk folyamán újra-meg-újra magunkra maradtunk a zarnokság elleni küzdelmeinkben.

Mennyei Atyánk, Te tudod, hogy mi, akik itt most összegyülekeztünk, hálásak vagyunk azért, hogy ez az ország befogadott és alkalmat adott új élet kezdésére; mégis soha nem feledhetjük szülőhazánkat, hiszen egyik vagyunk ezzel a tragikus néppel. Szívzorongva gondolunk nemcsak a csonka-hazára, hanem az elszakított területek kettős járma alatt végveszélybe jutott testvéreinkre is, az emberi jogaiktól megfosztott milliókra, akiknek mindennapos társuk a félelem és a halál.

Úristen, minden idemenekült nemzetiséggel együtt — egy szívvel — könyörgünk valamennyiünk elnyomott hazájáért, minden népért, amely az istentelen zarnokság rabszolgasága alatt szabadságvágyának valóra váltásáért küzd.

De könyörgünk ezért a városért és befogadó hazánkért is. Add, hogy felelős vezetőink soha ne veszítsék szemük elől az egész emberiség közös szabadság-eszméjét.

Békéért imádkozunk, Urunk, igazságos békéért. Adj felülről való bölcsességet a világ hatalmasainak, hogy végre béke legyen a földön a nemzetek között, békesség otthonainkban, békesség a szívünkben.

Áldd meg összegyűjtésünket a Te kegyelmed gazdagsága szerint, Jézus Krisztus, a mi Urunk által. Amen.

Húsvét üzenete

Ha csak Krisztus nélküli, hitetlen — bár gondolkozó ember lennék, az élet és halál ténye akkor is megállítana. Minden koporsó, minden sír, minden temető erről szól nekem, nekünk: MEGMÉRÉSTÉL! Hat szál deszka, s a ráhulló rög ezt kérdezi: Érdemes volt? És ha igen, mi az, ami érdemes volt az életben? Ha újra kezdeném ebből a szempontból, mit ismételnék meg és mit hagynék ki? Hiszen életem eddigi eseményei is a visszatekintésben kínos kérdőjel alá kerülnek. Már most sem látom olyan egyszerűnek magamat, mint amilyennek véltem akkor, s már most szégyellek dolgokat, melyekre hajdan büszke voltam. Ha a jelen így megrázza a múltat, mennyivel inkább szét fogja rázni a koporsó egy emberi élet vélt igazságait!

A csukott sír hajsolja az embert élve-

FELTÁMADOTT!

HÚSVÉT

Ki mozdította észrevétlenül el a nagy követ, noha poroszlok lesték? Az élet győzelmes ereje, mely egy fűszállal is sziklákat repeszt szét.

Az élet kelt ki, bilincset levette, a sírból, hol a halál maradt halva s mennyei fény hull a feltámadt testre melyen a halálnak nincs többé hatalma.

A megnyílt sírból élet, illat árad s ma is, —bár elsuhan sok hosszú század ha rémit száz halál, ezer csapás,

angyali szó zeng biztaton belőle s milliók kapnak tőle újra erőre: Ne csüggedj ember, van feltámadás!

Bódás János

zetre, élethabzsolásra, önző, önmaga körül való forgásra: „Együnk, igyunk, holnap úgyis meghalunk.” Vagy egy másik végletbe visz bennünket, és nem mondunk mást, mint a megvénült Salamon az életet ugyan ismerő, de húsvétről nem tudó filozófiáját: „Minden hiábavalóság”. A csukott sír filozófiája a nagy negatívum.

Pozitívuma csak a húsvéti sírnak van. Pozitív élettartalmat, életcélt csak a húsvét tud adni, amely átzeni temetőkön, századokon: Nem ennyi az élet csupán, nem záró akkord a sír, csak félzáradék, még inkább pauza. Van folytatás, s ez az itteni élet belekapcsolódik abba a másikba, az időben eltöltött az időtlenbe, az ideigvaló az örökkévalóba. Van folytatás, mert Jézus győztesként „szállt alá a poklokra”, s nem maradt ott, hanem „harmadnapon halottaiból feltámadt”.

Húsvét mélyebben szól mindarról, hogy mit érdemes és mit nem. Sokkal inkább megméri az emberi életet, mind bármilyen más. Rendszert állít és rendet teremt, mert Király és Úr az, aki feltámadott. És az Ő ítéletében a hiábavalónak vagy az értékesnek minősített nem változik el a meghalásban, hanem bepecsételődik az örök folytatásra. Mert húsvét feltárja a feltámadás elkerülhetetlen tényét.

Húsvét elénk adja a meghalt, de feltámadott Krisztust, aki él, s aki előtt mindnyájunknak meg kell jelenni. Világosan beszél a kárhozatra való feltámadásról, de eléd adja nagy kegyelmét, hogy számodra mást készített: Kegyelemben való feltámadást, otthont az atyai házban, boldogságot — életet, életet, életet! Szent hívással hív el erre az örökségre, s valóságosan biztat:

„Ne nyugtalanodjék a ti szívetek, se ne féljen, higgyetek Istenben, higgyetek én bennem. Az én Atyámnak házában sok lakóhely van, ha pedig nem volna, megmondtam volna néktek. Elmegyek, hogy helyet készítsek nektek, és ismét eljövök hozzátok és magamhoz veszek titeket, hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek... Mert én élek, és ti is élni fogtok!”

Szabó Péter

**Á KI A MI BŰNEINKET
MAGA VITTE FEL
TESTÉBEN A FÁRA,
HOGY A BŰNÖKNEK
MEGHALVÁN,
AZ IGAZSÁGNAK ÉLJÜNK.**

I. PÉTER 2:24

Neki élni, neki halni

„Mert közülünk senki sem él önmagának, és senki sem hal önmagának; mert ha élünk, az Úrnak élünk, ha meghalunk, az Úrnak halunk meg, ezért akár élünk, akár meghalunk, az Úréi vagyunk. Mert Krisztus azért halt meg és azért kelt életre, hogy mind a holtakon, mind az élőkön uralkodjék” (Róm 14, 7-9).

Ennek az Igének első üzenete nem egyszerűen ténymegállapítás, mintha mindenki életében ez lenne a gyakorlati valóság. Nem! Az emberi életet nagyon is az önzés jellemzi! Krisztus váltságshalála és feltámadása azonban arra kötelez, hogy neki éljünk és neki haljunk meg!

Az Ige első része nem is mindenkire vonatkozik! „Közülünk” = „akik az Isten szerettei, akiket Ő elhívott és megszentelt” (Róm 1, 7). Nincs visszataszítóbb és megvetendőbb Isten és emberek előtt, mint az önző, magának élő keresztyén! A megváltott ember egész életével, s még halálával is az Urat dicsőíti (Ján 21,19).

De minden emberre: hívőre és hitetlenre, élőkre és holtakra egyaránt érvényes az Ige másik üzenete, hogy a golgotai kereszten meghalt, de harmadnapon feltámadt Jézus Krisztus Úr, akinek uralma mindenre és mindenkire kiterjed. Úr a halál fölött is. Előle a halálba sem menekülhet el a bűnös ember (Jel 20,13; Zsolt 139,8), s tőle a benne hívőket sem élet, sem halál, sem jelenvalók, sem eljövendők el nem szakítják (Róm 8,38).

TORONTO

Megrendült szívvel, de a feltámadásba vetett élő hittel vettük Isten rendelését. Aki március 12-én hívta Magához öv. Kováts Gyuláné asszonytestvérünket, mindnyájunk szeretett Mici nénijét. Zólyomi születésű volt, a Felvidék szerelmese, aki ragaszkodott magyarságához és feltéve őrizte, ápolta, s élte mély evangélikus hitét. Gyülekezetünk közösségében 30 évet töltött; közöttünk mindig példásan viselte az emigrációs sorsot, és szüntelenül reménységre biztatott. Holott gyászt viselt már előre elköltözött szerettei miatt, a körülötte lévő család bensőséges örömet jelentett számára. Földi életét Detroitban 84 éves korában fejezte be. A március 15-i virrasztón Torontóban Miklián Lajos felügyelő végezte a szolgálatot, míg a rákövetkező napon a temetést a családhoz tartozó Nt. Harrod Bruce ref. lelkész végezte. A prospecti temetőben helyezték nyugalomra. Jézus mondta: „Én vagyok a feltámadás és az élet; aki hisz én bennem, ha meghal is él.” — Rácz Zsuzsa és ffi. Körös János confirmációjára készülünk. Az ünnepi Istentisztelet május 22-én, pünkösd vasárnap du. 5:30 órakor tartjuk. Ez alkalommal Úrvacsorát is osztunk. — Június 12-én Istentiszteletünk rendkívüli időben, du. 3 órakor kezdődik. — Június 26-án a szokásos Istentiszteletet (5:30-kor) évadzáró szeretetvendégség követi.

Bűn és imádság halálos ellenségek. Egyik feltétlen megöli a másikat.

SECOND CLASS PUBLICATION.

POSTMASTER: SEND FORM 3579 TO
ERŐS VÁR (USPS 178560)
BOX 02148, CLEVELAND, OH 44102.

HUMOR

A neves angol egyházi férfiú és író, Chesterson, igen kövér, nagydarab ember volt, ami a mozgásban eléggé akadályozta. Amikor egyik barátja testi alakjáról élcelődött, Chesterson megjegyezte: "Elismerem, hogy kövér, nagytestű ember vagyok, viszont mindig udvarias is. Ma reggel például a villamoson egyszerre három nőnek engedtem át a helyemet!" *

Mikor édesanyja megkérdezte tízéves fiacskáját, hogy mit tanult a vasárnapi iskolában, az így számolt be róla:

"Hát tudod, elbeszélte a tanítónk, hogy Isten elküldte Mózeszt a frontvonal mögé, hogy kiszabadítsa népét az egyiptomiak kezéből. Mikor a Veres-tengerhez értek, Mózes hívatta a hadimérnököket, hogy építsenek hajókat. Mikor átkeltek a tengeren és hátranztek, látták ám, hogy az egyiptomi tankok nagy robajjal közelednek. Mózes egyszeriben rádióüzenetet küldött a főhadiszállásnak, hogy küldjék a bombázókat, robantsák fel a hidat és mentsek meg az izraelitákat."

"Te Pista — szólt hűledező édesanyja —, azért csak nem így mondtad el a tanítótok?"

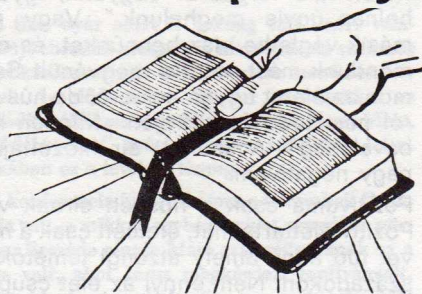
"Hát — nyögte Pista és nagyot nyelt —, nem egészen így. De ha úgy mondanám el neked édesanyám, mint ahogyan ő mondta nekünk, biztos vagyok benne, hogy el sem hinnéd." (Útitárs)

BÖLCS CIGÁNYOK

(East/West News Service) — A szovjet megszállás alatt álló Kárpátalja egyik városában a rendőrség elrendelte, hogy az ottani cigányokból álló gyülekezet szüntesse be működését, zárja be az imaházat és a tagok hagyják abba a vallásoskodást. A cigányok nem ellenkeztek. A vezetők felkeresték a rendőrséget s bejelentették, hogy a rendelkezésnek engedelmeskednek. "Igazuk van", mondták a rendőrfőnököknek, "abba hagyjuk hívó életünket, visszatérünk a régi életmódunkhoz. Most már újból lophatunk és rabolhatunk."

A szovjet rendőrség hamarosan belátta, hogy jobb lesz, ha a cigányok fenntartják a gyülekezetet és "vallásoskodnak". A betiltó rendeletet visszavonták, s a cigányok szabadon evangélizálhatnak. (Evangeliumi Hírnök)

Mindennapi kenyér

— Útmutató a Biblia olvasásához —

1983. MÁJUS HÓ

HÚSVÉT 5. VAS. — MÁJ. 1.

Heti ige: Zsolt 98:1

1. Jel 21:1-5 — Jn 13:31-35
2. Csel 16:23-34 — 1Móz 40:1-23
3. Jel 15:2-4 — 1Móz 41:1-36
4. Lk 19:37-40 — 1Móz 41:37-57
5. Jn 6:66-69 — 1Móz 42:1-28
6. 1Kor 2:6-10 — 1Móz 42:29-38
7. Ézs 57:15-19 — 1Móz 43:1-14

HÚSVÉT 6. VAS. — MÁJ. 8.

Heti ige: Zsolt 66:20

8. Jel 21:10-14, 22-23 — Jn 14:23-29
9. 1Kir 3:5-15 — 1Móz 43:15-34
10. Lk 11:1-8 — 1Móz 44:1-34
11. Kol 4:1-6 — 1Móz 45:1-24
12. Mennybemenetel. Ef 1:16-23 — Lk 24:44-53
13. Jel 1:4-8 — 1Móz 45:25-46:7
14. Jel 4:1-11 — 1Móz 46:28-34

Ő mégis az én testvérem

Egy svájci faluban történt. Késő este az orvos lakásán csengettek. A kapu előtt egy körülbelül nyolc éves kislány állt, feje egy vérrel átitatott kendővel volt bekötve. Bemutatkozott, hogy ki-nek a fia és hogy hívják. Elmondta, hogy a testvére belökte a közeli folyóba, és összetörte magát. Az orvos megvizsgálta a kislányt és megállapította, hogy a megsérült fejbőrt legalább húsz öltéssel kell összevarrni. A műtét alatt a kislány hősieken viselte magát, egy hangot sem hallatott. Mikor a vastag kötéssel a fején távozni készült, bátor viselkedéséért az orvos felesége megajándékozta őt egy nagy tábla csokoládéval, mondván, hogy hazafelé a hosszú úton fogyassza el. Ekkor megszólalt a fiúcska: »Csak a felét eszem meg, a másik felét hazaviszem a testvéremnek.« »De hiszen a testvéred lökött a folyóba« — mondta neki az aszszony. Ekkor felragyogott a két szép gyermekszem a vastag kötés alól és ő hirtelen válaszolt: »De azért ő mégis az én testvérem.«

»Bizony mondom nektek, ha meg nem tértek és olyanok nem lesztek, mint a kis gyermekek, nem mentek be a mennyek országába (Mt 18,3-4).

HÚSVÉT 7. VAS. — MÁJ. 15.

Heti ige: Jn 12:32

15. Jel 22:12-17, 20 — Jn 17:20-26
16. Jn 14:15-19 — 1Móz 47:1-26
17. Lk 12:8-12 — 1Móz 47:27-31
18. 1Kor 2:12-16 — 1Móz 48:1-22
19. 4Móz 20:2-12 — 1Móz 49:1-28
20. Zsid 11:32-40 — 1Móz 49:29-50:14
21. Ézs 41:17-20 — 1Móz 50:15-26

PÜNKÖSD — MÁJ. 22.

Heti ige: Zak 4:6

22. PüNKÖSDV. Csel 2:1-21 — Jn 15:26-16:11
23. PüNKÖSDH. 1Kor 12:4-11 — Mt 16:13-19
24. Ez 36:22-28 — Jk 1:1-12
25. Csel 10:44-48 — Jk 1:13-18
26. Csel 4:8-21 — Jk 1:19-27
27. Gal 3:1-5 — Jk 2:1-13
28. Csel 8:14-25 — Jk 2:14-26

PÜNK. U. 1. VAS. — MÁJ. 29.

Heti ige: Ézs 6:3

29. Szentháromság. Rm 5:1-5 — Jn 16:12-15
30. Jn 4:19-26 — Jk 3:1-12
31. Zsid 2:1-4 — Jk 3:13-18

1983. JÚNIUS HÓ

1. Ef 4:1-6 — Jk 4:1-12
2. Ézs 44:21-23 — Jk 4:13-17
3. Ef 1:3-14 — Jk 5:1-6
4. Ez 1:4-6, 22-28 — Jk 5:7-12

PÜNK. U. 2. VAS. — JÜN. 5.

Heti ige: Lk 10:16

5. Gal 1:1-10 — Lk 7:1-10
6. 2Tim 3:14-17 — Jk 5:13-20
7. Jón 1:1-10 — Júd 1:1-16
8. Jón 2:1-11 — Júd 1:17-25
9. Jer 15:10, 15-21 — Fil 1:1-11
10. Jer 8:8-11 — Fil 1:12-18
11. Lk 13:22-30 — Fil 1:19-26

PÜNK. U. 3. VAS. — JÜN. 12.

Heti ige: Mt 11:28

12. Gal 1:11-24 — Lk 7:11-17
13. Jn 4:4-14 — Fil 1:27-30
14. Csel 20:7-12 — Fil 2:1-4
15. 1Kor 9:16-23 — Fil 2:5-11
16. 1Kor 14:1-3, 20-25 — Fil 2:12-18
17. 1Jn 3:13-18 — Fil 2:19-30
18. Jer 3:14-17 — Fil 3:1-11

PÜNK. U. 4. VAS. — JÜN. 19.

Heti ige: Lk 19:10

19. Gal 2:11-21 — Lk 7:36-50
20. Mk 2:13-17 — Fil 3:12-16
21. Bír 10:6-16 — Fil 3:17-21
22. Lk 15:11-24 — Fil 4:1-7
23. Lk 19:1-10 — Fil 4:8-9
24. Csel 19:1-7 — Fil 4:10-23
25. Jn 6:37-40 — Péld 1:1-7

PÜNK. U. 5. VAS. — JÜN. 26.

Heti ige: Gal 6:2

26. Gal 3:23-29 — Lk 9:18-24
27. Jn 8:3-11 — Péld 1:8-19
28. 2Kor 2:5-11 — Péld 1:20-33
29. Kol 3:12-17 — Péld 2:1-9
30. 1Pt 3:8-17 — Péld 2:10-22